

36709
GK-86

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : 30824082-610 387
Konu : Mersin Milletvekili
Ertuğrul KÜRKÇÜ'nün
Yazılı Soru Önergesi

.../.../2014
17 Şubat 2014

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 15/01/2014 tarihli ve 43452547-120.07-159759 sayılı yazı.

Mersin Milletvekili Ertuğrul KÜRKÇÜ'nün Bakanlığımıza yönelttiği, TBMM 7/36709 Esas sayılı yazılı soru önergesine ilişkin cevabımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

İdris GÜLLÜCE
Bakan

EK:
Cevap Yazısı (3 Sayfa)

MERSİN MİLLETVEKİLİ
SAYIN ERTUĞRUL KÜRKÇÜ'NÜN
TBMM 7/36709 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
AİT SORULAR VE CEVAPLARI

SORULAR:

Geçtiğimiz günlerde bazı yayın organlarında Mersin Üniversitesi Su Ürünleri Fakültesi Avlama ve İşleme Teknolojisi Bölümü Öğretim Üyesi Yrd. Doç. Dr. Deniz Ayas'ın Mersin Körfezindeki araştırması konu edilmiş, deniz ürünlerindeki kurşun oranının, gıda kodeksinde belirlenen orana göre yüksek olduğuna dikkat çekilmiştir.

Batıda Silifke İlçesine bağlı Taşucu Beldesinden başlayarak doğuda Adana'nın Karataş İlçesine kadar uzanan Mersin Körfezinde 10 yıldır süren, yaşayan denizel türlerin ağır metal düzeyleri ile ilgili araştırma sonucunda; Mersin Üniversitesi İleri Teknoloji Araştırma Merkezinde son 3 ayda yapılan analizlerde dil, barbun türleri belam, ıskarmoz, kolyoz, kırlangıç balığı türleri, kupes, mercan, istavrit, turna, izmarit, mırmır, subye ve kalamar gibi türlerde yüksek düzeyde kurşun olduğu belirlenmiştir. Gıda kodekslerine göre balıklarda 0.4 ppm, omurgasız denizel türlerde 1 ppm üst limit olduğu halde tüm türlerdeki kurşun düzeyinin ortalama 4 ppm çıktığı aynı haberlerde yer almaktadır.

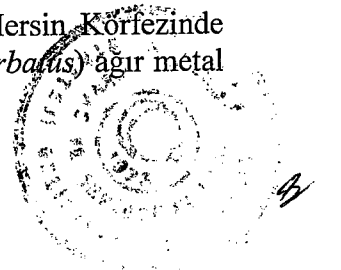
Bu haberler üzerine Akdeniz Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller İhracatçıları Birliği Başkanı Alican Yamanyılmaz ile Yönetim Kurulu Üyesi Şahin Öder ise basında "Mersin'de sanayi tesislerinin bulunduğu kıyılarda ağır metal kirliliği olabilir. Ancak zaten buralarda balık yaşamıyor ve avlanma yapılmıyor." şeklinde ifadeleri yer almıştır. Bu gerekçe ile;

- 1- Bakanlığınız tarafından Mersin Körfezinde yapılan benzer çalışmalar var mıdır?
- 2- Bu konudaki denetimler hangi sıklıkla ve hangi koşullarda gerçekleştirilmektedir?
- 3- Bakanlığınız tarafından elde edilen veriler ile Mersin Üniversitesi Su Ürünleri Fakültesi Avlama ve İşleme Teknolojisi Bölümü Öğretim Üyesi Yrd. Doç. Dr. Deniz Ayas'ın çalışmaları ne derecede örtüşmektedir?
- 4- Bakanlığınızın bu konuda aldığı tedbirler nelerdir?

CEVAPLAR:

1,3 - Bakanlığımızca tüm denizlerde izleme çalışmaları yürütülmektedir. 2013 yılı içerisinde "Denizlerde Bütünleşik Kirlilik İzleme İşi" ile Karadeniz, Marmara Denizi, Boğazlar, Akdeniz ve Ege Denizi olmak üzere tüm denizlerimizde meydana gelen kirliliğin izlenerek, ulusal deniz ve kıyı yönetimi politika ve stratejilerinin belirlenmesine altlık oluşturulması amaçlanmıştır. Bu kapsamda izleme verileri Bakanlığımızın ilgili birimlerine önlem alınması için bildirilmektedir. Söz konusu iş hizmet alımı şeklinde olup, iş tamamlandığı takdirde 2013 yılı değerlendirmeleri gönderilebilecektir. 2011 yılından itibaren izleme çalışmaları Su Çerçeve Direktifine uyumlu hale getirilmiş ve bütünleşik izlemeye yönelik çalışmalar başlatılmıştır.

2013 yılı izlemeleri kapsamında Adana Karataş İlçesine kadar uzanan Mersin Körfezinde Tablo 1'de belirtilen alanlarda trol avlama yöntemi ile biyotada (*Mullus barbatus*) ağır metal

ve organik kirleticilerin karaciğer ve kas dokusunda gerçekleştirilmiştir. İzleme çalışmaları tamamlandığında ilgili değerlendirmeler gönderilebilecektir.

Trol 3	Karataş / Adana	36°31'09" N	36°31'34" N
		35°16'50" E	35°15'23" E
Trol 4	Tırtar / Mersin	36°41'04" N	36°40'04" N
		34°30'30" E	34°28'45" E
Trol 5	Göksu / Mersin	36°16'49" N	36°15'40" N
		34°03'14" E	34°01'46" E
Trol 6	Kızılliman / Mersin	36°05'11" N	36°05'04" N
		33°02'07" E	33°00'06" E

Tablo 1 - 2013 yılı Mersin Körfezi trol alanları

2011 yılında (güz dönemi) yapılan biyotada (koordinatlar Tablo 1 ile benzer) metal analizleri sonuçları Tablo 2’de yer almaktadır.

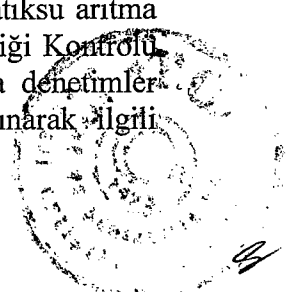
NUMUNE ADI	Al (mg/kg)	Cd (mg/kg)	Cr (mg/kg)	Cu (mg/kg)	Pb (mg/kg)	Zn (mg/kg)	Hg (mg/kg)
TROL 3-1 (M.BARBATUS)	3.858	BDL	0.202	0.625	4.276	4.988	0.041
TROL 3-2 (M.BARBATUS)	5.946	BDL	0.236	0.635	6.32	5.917	0.034
TROL 4-1 (M.BARBATUS)	3.979	BDL	0.256	0.957	6.982	4.457	0.051
TROL 4-2 (M.BARBATUS)	4.196	BDL	0.208	1.68	4.416	4.859	0.052
TROL 4-3 (M.BARBATUS)	4.663	BDL	0.225	1.495	3.142	5.488	0.046
TROL 5-1 (M.BARBATUS)	3.939	BDL	0.169	0.697	3.275	4.313	0.029
TROL 5-2 (M.BARBATUS)	3.352	BDL	0.21	0.801	4.54	4.107	0.027
TROL 5-3 (M.BARBATUS)	4.477	BDL	0.218	1.001	4.674	5.52	0.055
TROL 6 (U.PORİ)	2.595	BDL	0.167	0.865	4.251	3.904	0.029
MDL mg/kg	< 0,2	< 0,018	< 0,1	< 0,4	< 1	< 0,2	< 0,020

Tablo 2 – 2011 yılı biyota izleme çalışmaları verileri (mg/kg=ppm)

Gıda kodekslerine göre balıklarda kurşun düzeyinin 0,4 ppm, omurgasız denizel türlerde 1 ppm üst limit olduğu belirtilmektedir. 2011 verileri incelendiğinde bu değerlerin yüksek çıktığı Tablo 2’de görülmektedir.

Gıda kodekslerine göre değerlendirme ile detaylı değerlendirmeler Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığından alınabilir.

2- Deniz veya herhangi bir ortamı (su, toprak vb.) kirletme potansiyeli olan gerek evsel-kentsel nitelikli ve gerekse endüstriyel nitelikli noktasal kirletici kaynaklarda (atıksu arıtma tesisleri) Su Kirliliği ve Kontrolü Yönetmeliğine bağlı olarak çıkarılan Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği Numune Alma ve Analiz Metotları Tebliğinde belirtilen sıklıkla denetimler yapılmakta, çalışan vaziyetteki atıksu arıtma tesisi çıkışlarından numune alınarak ilgili

yönetmelikte belirtilen standartları aşan işletmelere atıksu arıtma tesisini çalıştırmayarak çevre kirliliğine sebebiyet verdiği tespit edilen işletmelere 5491 sayılı Kanunla Değişik 2872 sayılı Çevre Kanununun ilgili maddesince yasal işlem uygulanmaktadır.

Söz konusu yönetmelik çerçevesinde alıcı ortamda kirliliğe sebebiyet verebilecek bütün noktasal kaynaklı kirleticilerde gerek rutin olarak ve gerekse şikayet bazlı olarak, kanunun ve bağlı yönetmeliklerin öngördüğü şekilde ve sıklıkta, daha önceki yıllarda yapıldığı gibi 2013 yılında da denetimler yapılmış olup, halihazırda bu konudaki denetimlerimiz devam etmektedir.

4- Denizlerde canlı istihsalinin yapılması, bu alanların belirlenmesi ile ilgili iş ve işlemler Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı tarafından gerçekleştirilmektedir. Aynı Bakanlık balıklarda kirleticileri de izlemekle sorumludur. Bakanlığımız çalışma konuları itibari ile çevrenin korunması, çevre kirliliğinin önlenmesi ve alıcı ortamın izlenmesi üzerine çalışmalar, planlar ve programlar hazırlamaktadır.

Buna ek olarak, balık istihsalı Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı yetkisi altında olmakla birlikte Bakanlığımızca adı geçen demersal veya pelajik balıkları içeren bir araştırma veya rapor hazırlanmamıştır. Bununla beraber, Üniversitelerin veya diğer araştırma kurumlarının bu tür araştırmalar yapmasını Bakanlığımız her zaman desteklemekte ve elindeki verileri paylaşmaktadır.

